

KONFERENCE „VODNÍ TOKY 2010“

Ve dnech 30. 11. – 1. 12. 2010 se uskutečnila v Hradci Králové odborná konference s mezinárodní účastí pod názvem „Vodní toky 2010“. Pokusím se ve stručnosti shrnout svoje poznatky z informací, které na této konferenci zazněly.

Tato konference se, kromě jiného, stala již po osmé platformou pro výměnu zkušeností zainteresovaných orgánů a organizací i firem zejména na úseku protipovodňové ochrany a dále legislativních i technických opatření zaměřených na předcházení povodním i na zmírnění jejich následků.

Loňský rok byl významným především proto, že byla v návaznosti na nové evropské směrnice a na základě návrhů úprav vyplývajících z devítileté aplikace vodního zákona i dalších požadavků (např. snižování administrativní zátěže na straně právnických a fyzických osob i na straně státní správy apod.) schválena tzv. velká novela zákona o vodách č. 150/2010 Sb., která vstoupila v platnost dne 1. 8. 2010 (úplné znění vodního zákona vyšlo ve Sbírce zákonů dne 22. září 2010 pod číslem 273). Na ni v současné době navazují a budou postupně navazovat novely celé řady nižších právních předpisů, z nichž pět vyhlášek nebo nařízení vlády je již zpracováno a další čtyři jsou v přípravě. Schválena a vydána byla např. ve Sbírce zákonů vyhláška č. 255/2010 Sb., kterou se mění vyhláška č. 471/2001 Sb., o technicko-

bezpečnostním dohledu nad vodními díly, nařízení vlády č. 416/2010 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění odpadních vod a náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod podzemních. Následovat pak budou další vyhlášky nebo nařízení vlády. Tyto změny legislativy mají a budou mít bezprostřední vliv i na limity využití území.

Konference zdůraznila skutečnost, že 1. 1. 2011 proběhne transformace správy drobných vodních toků včetně vodních děl a pozemků souvisejících s předmětnými drobnými vodními toky na nich ze Zemědělské vodohospodářské správy (ZVHS) na státní podniky povodí a státní podnik Lesy ČR. Nedojde tím ke zrušení ZVHS, ale přesunou se pouze kompetence a sníží se tlak na státní rozpočet. Rovněž již bylo rozhodnuto, o které toky půjde a kdo je bude nadále spravovat. Tento přesun umožňuje § 48 zákona o vodách. V závěru loňského roku, v návaznosti na tuto skutečnost, pak byla vydána příslušná vyhláška č. 393/2010 Sb., o oblastech povodí.

V této souvislosti byla v rámci konference z právního hlediska popsána problematika nových institutů vodního zákona, které určují rozsah povinností správců vodních toků k přirozeným korytům vodních toků a vysvětleny některé pojmy, jakými jsou „přirozené koryto vodního toku“ a s tím související „vodohospodářské úpravy“, „zemní

práce a změny terénu“ apod. Zmíněna a vysvětlena byla z pohledu vodního zákona i problematika oprávnění správců vodních toků při správě vodních toků s přirozenými koryty a dále oprávnění vlastníků pozemků, na nichž se nacházejí přirozená koryta vodních toků a pozemků dotčených přirozeným působením tekoucí povrchové vody.

Česká republika se rovněž zavázala nastavit postupy pro implementaci povodňové směrnice (Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/60/ES, o vyhodnocování a zvládání povodňových rizik) v období let 2007–2015 a zavést šestiletý plánovací cyklus pro zvládání povodňových rizik. Rovněž tato problematika se úzce váže na výše uvedenou novelu vodního zákona č. 150/2010 Sb. Tuto implementaci má v kompetenci Ministerstvo životního prostředí (MŽP), a pro její zabezpečení byla zřízena pracovní skupina jako poradní orgán, který spoluvytváří jednotný národní proces implementace povodňové směrnice, který je promítán do metodických pokynů nebo metodik (např. metodika pro předběžné vyhodnocení povodňových rizik a navržení oblastí s významným povodňovým rizikem, metodika tvorby map povodňového nebezpečí a povodňových rizik a celá řada dalších opatření).

Povodňová problematika není řešena pouze v souvislosti s uvedenou směrnicí a jen v oblastech s významným povodňovým nebezpečím. Kromě řeše-

ni vlastních povodňových událostí je kladen důraz na povodňovou prevenci. Proto jsou i v rámci operačního programu „Životní prostředí“ otevřeny a připravovány výzvy pro podání žádostí o dotace z oblasti podpory omezování rizika povodní. Jedná se o celou řadu konkrétních projektových záměrů (podpora tvorby digitálních povodňových plánů, rekonstrukce systémů předpovědní povodňové služby, investiční podpora zpracování podkladů pro následnou realizaci vybraných přírodně blízkých protipovodňových opatření, podpora úprav koryt v současně zastavěných územích, výstavba poldrů nad 50 000 m³ apod.). K této problematice jsou Ministerstvem životního prostředí organizovány odborné semináře. Podrobnější informace je možné nalézt na webové stránce Povodňového informačního systému www.povis.cz. Celá tato problematika má v praxi úzkou provázanost na stavební zákon, zejména ve vztahu k územnímu řízení, řešením vazeb na vlastníky pozemků apod.

V řešení je „Generel území chráněných pro akumulaci povrchových vod a základní zásady využití těchto území“. Generel bude mimo jiné podkladem pro politiku územního rozvoje jako strategického dokumentu ČR a územně plánovací dokumentaci (např. zásady územního rozvoje nebo územní plány), bude tvořit i limity pro využití daných území.

Zdůrazněna byla i skutečnost, aby bylo výhledově počítáno rovněž s tím, že

určité nádrže budou sloužit i pro potřebu zajištění kvalitní pitné vody.

Pokud jde o vlastní povodně, ty způsobily od roku 1997 celkové škody ve výši cca 174 mld. Kč. Proto je této problematice neustále věnována patřičná pozornost, je zpracována řada významných dokumentů, např. je v současné době naplňován „Program prevence před povodněmi 2007–2013“, schválena vládou byla v listopadu loňského roku „Koncept řešení problematiky ochrany před povodněmi v České republice s využitím technických a přírodně blízkých opatření“ (usnesení vlády ČR č. 799 ze dne 10. listopadu 2010) apod. Připravována je také „Vodohospodářská politika Ministerstva zemědělství na období 2011–2015“.

K prevenci před povodněmi přispívají i další programy a opatření, např. operační program „Životní prostředí“, z něhož jsou financována opatření k optimalizaci vodního režimu krajiny a omezování rizika povodní. Zájem o čerpání prostředků je stabilní a byly realizovány konkrétní projekty rekonstrukcí nebo budování vodních nádrží, revitalizace vodních toků či jiná technická opatření ke snížení rizika povodní.

V rámci konference prezentovaly podniky povodí svoje zkušenosti s celou řadou protipovodňových opatření, a to na konkrétních stavbách po celé ČR, od revitalizací vodních toků, přes renaturace až po zkvalitňování výměny krizových dat v hydrologických oblas-

tech. Mezi jeden ze současných trendů je možné zařadit již zmíněnou renaturaci, což lze charakterizovat jako postupné fyzické odstranění liniové či příčné úpravy vodního toku – vodního díla, které již přestalo plnit svoji funkci nebo jehož existence již není žádoucí či využitelná, působením přírodních procesů.

Konference potvrdila širokou škálu zkušeností získaných v průběhu povodňových situací od roku 1997 až po současnost. Podtrhla význam protipovodňových opatření ve všech oblastech povodí a naznačila směr dalších opatření ke zvládnutí povodňových rizik. Příští konference, která se uskuteční koncem letošního roku, bude jistě již bohatší o zkušenosti z transformací správy vodních toků. V tomto roce budou rovněž schváleny některé navazující předpisy (vyhlášky nebo nařízení vlády v gesci MZe a MŽP) na vodní zákon. Bylo také konstatováno, že žádoucí by bylo i srovnání našich a zahraničních legislativních předpisů i opatření, které se týkají problematiky povodní. Více zkušeností bude také s uplatňováním velké novely vodního zákona v praxi, což vyžaduje delší časový horizont.

Vzhledem k tomu, že celou řadu námětů i zkušeností z řešení konkrétních opatření na vodních tocích není možné zahrnout do tohoto stručného shrnutí, je sborník přednášek a odborných statí z konference „Vodní toky 2010“ k dispozici pro zájemce v knihovně ÚÚR.

*Ing. Vladimír Hyvnar
Ústav územního rozvoje*